

Resolucija v korist primarnim članom sprejeta

...Zore in Adamič govorili na konvenciji. Dr. Cankar predstavil delegatom zmagovalce v zadnji članski kampanji. Število distriktnih podpredsednikov zvišano. Pozicija glavnega zdravnika kot člana gl. odbora odpravljena. Plaćevanje bolezenske podpore ostalo po starini. Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence jednote poražena. Konvencija bo zborovala v petek zvečer

...EVELETH, MINN., 15. avg.—Konvencija je sprejela predloženo resolucijo v korist članom. Plaćevanje bolezenske podpore ostalo po starini. Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence jednote poražena. Konvencija bo zborovala v petek zvečer

...konvenciji so govorili Et. Kristian, dr. Slavko Zore in Adamič. Vsak je govoril o govora Zoreta in Adamiča objavljena v Prosveti. Vincent Cankar, predsednik, je predstavil delegatom zmagovalce v zadnji članski kampanji. Ti so Ursula Am. Eveleth, Minn.; John Crivitz, Wis.; Mary Imperial, Pa.; Rose Pueblo, Colo.; Camillus Cleveland, O.; Mary Harwick, Pa.; Theresa Hostetter, Pa.; in John Southview, Pa. Predstavnik je bila zelo ganljiva in

...konvencija je poslala kablovski mirovni konferenci v Parizu priporočilo, naj sprejme mirovne načrte in predloži realne vprašanja Trstja. Kablogram poslala tudi Eduardu Kardeš podpredsedniku jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci. Konvencija mu je poslala pozdrav in ga zagotovila, da bodo ameriški Slovenci in drugi nadalje podpirali Jugoslovance.

...Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence je bila po daljši razpravi poražena s 146 proti 95 glasov. Priloge ob 3:40 popoldne je konvencija prekinila sejo, da se pripravijo za banket. Sprejeti je bil sklep, da konvencija zboruje v petek zvečer in dovrši svoje delo ta dan.

...EVELETH, MINN., 14. avg.—Konvencija je sprejela predloženo resolucijo v korist članom. Plaćevanje bolezenske podpore ostalo po starini. Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence jednote poražena. Konvencija bo zborovala v petek zvečer

...konvencija je poslala kablovski mirovni konferenci v Parizu priporočilo, naj sprejme mirovne načrte in predloži realne vprašanja Trstja. Kablogram poslala tudi Eduardu Kardeš podpredsedniku jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci. Konvencija mu je poslala pozdrav in ga zagotovila, da bodo ameriški Slovenci in drugi nadalje podpirali Jugoslovance.

...Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence je bila po daljši razpravi poražena s 146 proti 95 glasov. Priloge ob 3:40 popoldne je konvencija prekinila sejo, da se pripravijo za banket. Sprejeti je bil sklep, da konvencija zboruje v petek zvečer in dovrši svoje delo ta dan.

...EVELETH, MINN., 14. avg.—Konvencija je sprejela predloženo resolucijo v korist članom. Plaćevanje bolezenske podpore ostalo po starini. Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence jednote poražena. Konvencija bo zborovala v petek zvečer

...konvencija je poslala kablovski mirovni konferenci v Parizu priporočilo, naj sprejme mirovne načrte in predloži realne vprašanja Trstja. Kablogram poslala tudi Eduardu Kardeš podpredsedniku jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci. Konvencija mu je poslala pozdrav in ga zagotovila, da bodo ameriški Slovenci in drugi nadalje podpirali Jugoslovance.

...Resolucija glede ustanovitve pokojninskega sklada za uradnike in uslužbence je bila po daljši razpravi poražena s 146 proti 95 glasov. Priloge ob 3:40 popoldne je konvencija prekinila sejo, da se pripravijo za banket. Sprejeti je bil sklep, da konvencija zboruje v petek zvečer in dovrši svoje delo ta dan.

Kitajski komunisti okrcali Marshalla

Ameriška vojaška pomoč Kaišekovi vladi

Nanking, Kitajska, 15. avg.—Kitajski komunisti so prvič odprto kritizirali ameriškega generala G. C. Marshalla, posebnega odposlanca predsednika Trumana, odkar je prišel na Kitajsko. Kritiko vsebuje članek, katerega je objavilo glasilo komunistične stranke, katere glavni stan je v Jenanu.

Članek med drugim očita Marshallu, da je delno odgovoren za nadaljevanje civilne vojne na Kitajskem. V pogajanjih med komunisti in vlado generalisa Čianga Kaišeka je demonstriral svojo pristranost.

"Marshall ni še nikdar obsodil kitajske reakcije, ki podpira Kaišeka," pravi članek. "Obsodil tudi ni ameriške vojaške intervencije v prilog Kaišeku. Ameriški pomorščaki sodelujejo s četami centralne vlade v borbi proti komunističnim silam."

Govorice, da bo Marshall kmalu zapustil Kitajsko in se vrnil domov, se še vzdržujejo. Ameriški general še ni doslej zanimal in ne potrjuje teh govoric. Nedavno je izjavil, da je situacija na Kitajskem brezupna in da ni nobenega izgleda za spravo med Kaišekom in komunisti ter končanja civilne vojne.

Židje pozvani na revolto

Novi izgredi izbruhnili v Hajfi

Jerusalem, Palestina, 15. avg.—Tajna radiopostaja židovske podtalne organizacije Irgun Zvai Leumi je sinoči pozvala židve v Palestini na splošno revolto proti britskim avtoritetam in vojaški sili. Židje naj formirajo armado in vlado v Palestini.

"Strni moramo vse svoje sile za borbo proti Veliki Britaniji," pravi poziv. "Prišel je čas akcije."

V Hajfi, pristaniščnem mestu, so izbruhnili novi izgredi, v katerih je bilo več ljudi ubitih in ranjenih. Sledili so demonstracijam, ki so bile sklicane v znak protesta proti britskim avtoritetam, ki so odredile deportacijo židovskih beguncev. Čez tisoč beguncev je bilo že deportiranih na otok Cyprus.

London, 15. avg.—Člani vlade so se sestali na izredni seji, na kateri so razpravljali o kritični situaciji v Palestini. Naznanilo pravi, da se bodo danes ponovno sestali in študirali odgovor predsednika Trumana na britski predlog glede razkosanja Palestine na štiri province.

Britske vojaške avtoritete so prej odredile blokiranje Palestine, da ustavijo dotok židovskih beguncev v palestinske luke. Odredba je razkačila voditelje židovskih organizacij.

Komunisti zahtevajo odpoklic čet iz Grčije

London, 15. avg.—Komunistična stranka je pozvala britsko vlado, naj napravi konec novega terorju v Grčiji in odpokliče čete iz dežele. Pove naj odortu in dokaže, da samo protifašistični elementi lahko računajo na podporo britske demokracije.

Zahteva unije strojnikov odbita

Washington, D. C., 15. avg.—Zahteva unije strojnikov, neodvisne organizacije, za zvišanje plače za 18 odstotkov je družba Northwest Airlines odbila. Povprečna plača strojnikov, ugovorjenih v delavnicah te družbe, je sedaj \$1.45 na uro. Možnost je, da bo unija oklicala stavko.

REAKCIJA NA POHODU V GRČIJI IN TURČIJI

Grška vlada se vzdržuje na krmilu s pomočjo britskih čet

Dunaj, 15. avg.—Reakcionarne sile so izvajalečasne zmage v dveh balkanskih državah—Grčiji in Turčiji. Ne prva in ne druga ni za železnim sovjetskim zastorom, o katerem je govoril bivši britski premier Churchill in čigar besede je nonovil Ernest Bevin, zunanji minister v sedanji britski delavski vladi.

Kot posledica notorične civilne vojne v Grčiji v decembru l. 1944 in reakcionarne politike sedanje grške vlade premierja Konstantina Tsaldarisa, so morali elementi opozicije iti v oborožen odpor proti teroristični taktiki vladnih čet. Grška vlada se vzdržuje na krmilu s pomočjo britskih bajonetov. Grčija je pod dominacijo britske oborožene sile.

V Grčiji je bilo izvršenih 62 političnih umorov, v zadnjih tednih, nadaljnjih 44 oseb pa je bilo ubitih v bitkah. Levičarji so morali zgrabit za orožje proti teroristom v službi vlade, ki je za povratek kralja Jurija v deželo. Kralj živi v razkošnem hotelu v Londonu pod britsko zaščito.

Vladne čete nadaljujejo lov na levičarje v grških hribih in južni Makedoniji. Čete so nedavno obklopile levičarske sile pri Karapillionu in sledila je bitka, v katerih je bilo več vojakov in levičarjev ubitih in ranjenih. Opazovalci situacije trdijo, da v Grčiji ne bo miru in da je Velika Britanija odgovorna za oborožene konflikte.

Turčija je nadaljna država, v kateri reakcija dviga glavo. Pri nedavnih volitvah je demokratska opozicija vladnemurala svojo moč kljub demonstracijam terorju. Predsednik Ismet Inonu je imenoval Recepta Pekerja znanega militarista, za premierja.

Peker je pri sestavljanju nove vlade popolnoma ignoriral uspehe demokratske stranke pri volitvah. Na listi te stranke je bilo izvoljenih 66 kandidatov za poslance. V vladi, ki ima 14 ministrov, ni nobenega demokrata. Peker se naslanja na Veliko Britanijo in druge zapadne države.

Odbor CIO zbira volilni sklad

Shodi in zborovanja v velikih mestih

Washington, D. C., 15. avg.—Odbor za politično akcijo Kongresa industrijskih organizacij je naznanil zbiranje volilnega sklada. Denar iz sklada bo šel za financiranje kampanje proti kongresnikom in senatorjem, ki bodo ponovno kandidirali pri primarnih volitvah.

Nadželnik odbora za politično akcijo je Jack Kroll. On je nasledil Sidneyja Hillmana, ki je nedavno umrl. Kroll je na sestanku s časnikarji izjavil, da je odbor pripomogel k porazu štirikinjsenatorjev in 14 kongresnikov pri primarnih volitvah. Poraz je bil senatorji Gosset, Radcliffe, Wheeler in Shipstead.

Odbor za politično akcijo bo objavil volilne rekorde vseh senatorjev in kongresnikov glede kontrole cen, socialne zaščite in delavske zakonodaje. Rekorde bodo vključeni v brošuro, ki bodo poslani članom unij CIO, združenih in drugih organizacij. Kroll je naznanil serijo shodov in zborovanj. Prvi shod se bo vršil v Milwaukeeju 26. avgusta. Shodi bodo potem v Chicagu, New Yorku, Bostonu, Philadelphiji, Detroitu, San Franciscu in drugih velikih ameriških mestih.

Rusko ljudstvo je proti vojni

Clani ameriške delegacije se svobodno gibali v Rusiji

New York, 15. avg.—"Rusko ljudstvo je proti vojni in ne govori o vojni," je rekel dr. Louise D. Newton, duhovnik iz Atlante, Ga., ki je došel v New York iz Rusije.

Newton je bil načelnik ameriške delegacije, ki se je več tednov mudila v Rusiji. Zastopala je ameriško organizacijo za pomoč Rusiji. Newton je na sestanku s časnikarji po prihodu v New York izjavil, da so se člani delegacije svobodno gibali v Rusiji. Počutili so se kot doma. Nihče jih ni oviral in videli so lahko vse, kar so hoteli.

Bolgarija bi rada dobila izhod do Egejskega morja

Ukrajinski delegat Manuilsky napadel grško vlado

Pariz, 15. avg.—Konfliktni načrti glede razkosanja balkanskih držav so povzročili trenje na mirovni konferenci in izzvali kavanje. Prvič se je zgodilo, da je poražena država zahtevala kos ozemlja od zmagovalne države.

Bolgarski zunanji minister Jurij Kulišev je nastopil pred reprezentanti 21 zaveznških držav in apeliral za olajšanje mirovnih pogojev, obenem pa je zahteval, da mora Grčija vrniti Bolgariji zapadno Tracijo, katero je dobila l. 1919. Kulišev je naglasil, da mora Bolgarija dobiti izhod preko zapadne Tracije do Egejskega morja.

Apel in zahteva bolgarskega ministra sta dala priliko za napad na sedanjo grško vlado. Besedo je dobil Dimitrij Manuilsky, načelnik ukrajinske delegacije. Dejal je, da Grčija, ki je pod kontrolo britskih čet, ograja mir na Balkanu. Podpri je zahtevo bolgarskega ministra, da mora Bolgarija dobiti izhod do Egejskega morja in zapadno Tracijo.

Kulišev je dejal, da se je Bolgarija borila osem mesecev na strani zaveznikov, da je v borbi izgubila 32,000 vojakov in da bi morala dobiti status sobojevnice kot ga je Italija. Dalje je rekel, da je zahteva Grčije, da ji mora plačati vojno odškodnino \$750,000,000, krivična. Nemške, ne bolgarske čete, so opustošile Grčijo, zato naj slednja zahteva odškodnino od Nemčije.

Kulišev je odgovoril grški premier Tsaldarisa. Izrazil je ogorčenje, ker Bolgarija, poražena država, katero se je borila na strani Nemčije v dveh svetovnih vojnah, zahteva zapadno Tracijo. Grčija si prisvajajo kos bolgarskega ozemlja in zahteva tudi severni Epirij od Albanije.

Druga praska je sledila, ko je Ogrska, bivši satelit Nemčije, pledirala za olajšanje mirovnih pogojev. Ogrski zunanji minister Janos Gyongyosi je dejal, da ogrsko ljudstvo ni bilo nikdar naklonjeno nacijskemu režimu. On je zahteval enake pravice za pol milijona Madžarov, ki so v Čehoslovakiji.

"Deportacije Madžarov iz slovaških krajev so moralno in politično neupravičene," je rekel Gyongyosi. "Pravice ogrske manjšine morajo biti zaščitene. Mirovna konferenca naj pošlje mednarodno komisijo v Slovačijo, kjer naj bi študirala problem."

Jan Masaryk, čehoslovaški zunanji minister, je odločno zavrnil obdolžitve o zatiranju ogrske manjšine in izjavil, da bo danes odgovoril ogrskemu premierju.

Porast slučajev jetike v ameriški coni

Frankfurt, Nemčija, 15. avg.—Slučaji jetike med Nemci v ameriški okupacijski coni so narastli za 85 odstotkov v zadnjih šestih mesecih. To je razvidno iz poročila, katerega je objavil polkovnik James R. Pappas, direktor zdravstvenega biroja ameriške vojaške vlade.

Stavka poštnih uslužbencev v Franciji

Pariz, 15. avg.—Poštni uslužbenci so se izrekli za oklice protestne stavke, ker je bila zahteva za zvišanje plače odbita. Pričakuje se, da se jim bodo pridružili tudi člani unij telegrafskih operaterjev.

La Follette poražen pri volitvah

Hoan kandidat za governorja na listi demokratske stranke

Madison, Wis., 15. avg.—Zvezni senator Robert M. La Follette, progresivec, je bil poražen pri primarnih volitvah. On je bil kandidat republikanske stranke. Progresivna stranka, ki je bila nekdanj mogočna politična sila v Wisconsinu, je bila pred nekaj meseci razpuščena.

Poljski minister izvoljen za predsednika

Variava, Poljska, 15. avg.—Poljska prestolnica, ki je bila distribucijski center za ljudi, katere so nacisti pošiljali v koncentracijska taborišča, je bila izbrana za sedež nove organizacije. Člani organizacije so bivši politični jetniki, ki so preživeli nacijske persekucije in teror.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četiri leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inosestvo \$8.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$8.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

126

Nemčija in svetovni mir—III

Zadnjič smo rekli, da je okupacijska politika zaveznikov v Nemčiji popolnoma skrahirala, ker je morala skrahirati. Prvič je skrahirala, ker je slonela na gospodarsko in politično nezdravem potsdamskem paktu, katerega je porodila slepa maščevalnost, drugič pa vsled tega, ker se v Nemčiji bije glavni boj zaпадnih sil in Rusije za konrolo Evrope. Kdor bo zmagal v Nemčiji, tiati bo imel tudi odločilno besedo v Evropi. Pri tem je seveda velika nevarnost, da pride med "mironjubnimi zmagovalci" do odprtga konflikta, kar bi bila najhujša katastrofa za vse človeštvo. Kitajski kardinal je zadnje dni sicer dejal, da je bolje, da pride takoj do tretje svetovne vojne kot pa čez deset let, kar je čuden "nauk" tega "Kristusovega namestnika". Ta visoki "dušni pastir" menda še nima dovolj krvi in lakote in razdejanja niti v svoji lastni nesrečni deželi!

Potsdamski pakt je imel nekatere dobre točke, toda te so se najmanj uveljavile in ostale na papirju. Uveljavljena je bila le politika, ki v praksi pomeni razkosanje na štiri tesno zaprte okupacijske cone, med katerimi ni nobenih stikov ali odnosov, ne gospodarskih, ne političnih. V vsaki coni zasleduje vsaka okupacijska sila drugačno politiko. V Berlinu sedi sicer vojaška oblast, ki pa je le nekakšen okrasek, brez vsake direktive ali vpliva na razvoj razmer v posamezni okupacijski coni. Sploh je vprašanje, če bi bil razvoj kaj drugačen, ako bi bil ustanovljen osrednji gospodarski svet kot določa potsdamski pakt, kajti tudi ta svet bi bil prav tako paraliziran kot je skupni vojaški svet. Vsaka okupacijska sila bi bila zasledovala isto politiko v svoji coni kot jo zasleduje.

Ta politika je povsem negativna, posledice pa seveda občuti vsa Evropa, ne samo Nemčija, katere je gospodarsko popolnoma pasivna in v veliko breme vsaj Ameriki in Angliji, ki trošita velike vsote, čez pol milijarde dolarjev na leto za borno prehrano sestradanih Nemcev. Navadna pamet bi narekovala tako politiko, po kateri bi se Nemci vsaj sami preživljali. To bi lahko delali le z rekonstrukcijo dežele in z obratovanjem industrij, deloma za lastne potrebe, deloma za reparacije. Toda od vseh okupacijskih sil je do zdaj razvila tako politiko v svoji okupacijski coni le — Rusija.

Na zadnji ministralni konferenci, ki se je dotaknila tudi nemškega vprašanja, je edino Molotov pokazal, da ima edino Rusija zdrav načrt za rešitev tega vprašanja. Iz tega Molotovega govora je razvidno, da je Moskva temeljito revidirala svoje stališče napram poraženi Nemčiji. In revidirala ga je toliko, da je glede ureditve Nemčije skoraj na vse štiri zavrgla potsdamski pakt. Molotov tega ni storil direktno, toda v praksi pomeni, da si je Rusija umila roke od potsdamkega pakta, to je, če se bo držala smernic, katere je Molotov zarisal v tem svojem govoru.

V tem govoru (podal ga bomo v prevodu) je Molotov odgovoril svojim trem kolegom — Byrnesu, Bevinu in Bidaultu, sploh Ameriki, Angliji in Franciji in vse tri sile postavil v veliko zagoto. V zagoto jih je spravil, ker je pobil in raztranciral vse njih načrte in jim povedal v obraz, da zasledujejo zmotno politiko v Nemčiji, v osrčju Evrope. Oglejmo si nekoliko te načrte predno si ogledamo ruskega.

Kar se tiče Amerike, nima napram Nemčiji drugega načrta kot je Byrnesova ponudba Rusiji, Angliji in Franciji za sklenitev nekakšne kolektivne pogodbe za dobo 25 ali več let, v kateri bi se te sile zavezale, da bodo skrbele, da Nemčija ostane razorožena. Kot osrčje tega pakta bi bila okupacija Nemčije za navedeno dobo.

Byrnes je ponudil osnutek tega pakta Moskvi, Londonu in Parizu že pred meseci. Namenjen je bil predvsem Rusiji, po vseh videzih v naivni nađi, da jo bo to pomirilo in tudi zaustavilo prodiranje njene sence v osrčje Evrope. Moskva se je dolgo otepal in ni hotela dati definitivnega odgovora. Izgledalo je, da odklanja tak pakt. Byrnes je to porabil z izjavo, da je o tem paktu govoril že zadnjega decembra v Moskvi s Stalinom in dobil povoljen odgovor, potem pa je Rusija spremenila svoje stališče.

Zdaj je jasno, da si je Moskva zadnje mesece belila glavo in stavljala načrt za nove smernice napram Nemčiji, katere je Molotov podal v prej omenjenem govoru v Parizu. V tem govoru Molotov ni zavrgel Byrnesovega pakta, marveč ga je potisnil v stran, češ, da bi tak pakt ne bil nobena rešitev tega vprašanja. Z drugo besedo: Byrnes je posadil na klopoti posadil profesor mediokrega študenta, ker vprašanja ne razume...

Slično je tudi storil z angleškim načrtom, ki ima vsaj nekaj jedra in v katerem je vsaj nekaj razumevanja nemškega vprašanja. Jedro angleškega načrta je to-le: V svrhu, da se v Nemčiji za trajno prepreči možnost ponovne oborožitve in ponovni zatek k militarizmu, naj jo velesile spremene v ohlapno federacijo, sestojajočo iz 11 ali 12 avtonomnih držav, to je brez močne centralne vlade. Nad industrijskim Porurjem naj dobe kontrolo zapadne evropske sile in Amerika z internacionaliziranjem industrije. Nemčija naj ostane industrijska država, da se bo lahko preživljala, toda izdeluje naj le napoli izgotovljene produkte.

Molotov je potisnil na stran tudi angleški načrt. Odločno je odklonil vsako razkosanje Nemčije, bodisi v štiri neodvisne države kot nekateri predlagajo, ali pa v ohlapno federacijo ter se izrekal za močno centralno vladu, kateri pa naj bodo odvzete vse možnosti za ponovno oborožitev. Dejtal je, da bi se Rusija zadovoljila s tako federacijo kot jo predlaga Anglija le tedaj, ako bi se nemško ljudstvo izreklo za tako formo vlade s plebiscom. O Porurju pa je dejal, da hoče tudi Rusija imeti besedo in predlagal, da pride izključno pod kontrolo štirih velesil. Izrekal se je

Glasovi iz naših naselbin

O TEM IN ONEM

Bellingham, Wash.—Moj prijatelj mi je med drugim pisal tudi o dopisu, ki je bil priložen v Prosveti pred 26 leti, naperjen proti nekemu trgovcu z domačimi potrebščinami in proti drugim trgovinam, ki so nasprotno vole zadržati v Bear Creeku, Mont. V kooperativi je bilo tudi precej Slovencev in Hrvatov, a bili so tudi Škoti, kateri so bili v vodstvu, ter tukaj rojeni Američani.

V odboru je bilo malo Slovencev. Kmalu pa se je pričelo nezadovoljstvo. Nekateri so vzeli ven tudi svoje dežele, ki so znašali po \$50, in zopet pričeli nakupovati pri privatnih trgovcih. Natančno ne vem, kaj je bil vzrok, vem le, da vodstvo ni bilo sposobno. Trgovina je imela od dne do dne večje izdatke, a dohodki so se manjšali. Ker sem bil delničar tudi jaz, sem napisal dopis proti nim, ki so bili nasprotniki kooperative. Dopis pa se mi je videl malo "preoster" in se ga nisem upal podpisati. Pokazal sem ga potem nekemu Slovincu, ki je bil delničar zadrugi, in mu dejal, če ga hoče on podpisati, ga bom poslal, nato pa sem še pripomnil: "Saj se lahko za javnost podpisšes kot 'delničar', uredništvo pa mora imeti pravi podpis." On je takoj pristal in dejal: "Allright, pa bom, ampak molči, veš!"

Čitatelji so potem obdolžili kot avtorja tistega dopisa nekoga Slovenca, ki je bil v odboru zadrugi, namreč predno je izšel tisti dopis. Mož je bil precej izobrazen in tudi delegat na peti redni konvenciji SNPJ, zato so bili prepričani, da ga je on napisal. Sicer pa ne bi bilo nič posebnega, ako ne bi bilo preveč pijače pri nekaterih, pijača pa razburja duhove. No, nekdo je napadel človeka za nekaj, česar ni storil.

Zadnjič pa mi je dotični rojak pisal in omenil, da jih je v Bear Creeku še nekaj, ki mislijo, da je on pisal tisti dopis. Na tem mestu izjavljam, da sem ga jaz, podpisani, pisal, podpisal pa ga je neki drugi Slovenec, delničar kooperative. Imen tukaj ne bom navajal, ker to ne bi koristilo nikomur. To pišem le zato, da se odvrne sumnja od moža, ki je popolnoma nedolžen pri vsej stvari. Ne gre pa mi v glavo, da se ne škodijo poganja za stvari, ki se ga prav nič ne tičejo; on ni bil v zvezi ne s trgovino domačih potrebščin ne z zadrugo, vendar pa je človeka fizično napadel. V tistem dopisu sem imel namen zagovarjati zadrugo, kajti baš zadrugi se bo moral delavec prej ali slej oprijeti, v katerih je njegovo odrešenje.

Poglejmo kaj delajo v Jugoslaviji! Kooperacija! Seve, ne da se primerjati kake lokalne zadrugne trgovine z državu, ampak v bistvu je eno in isto. Kaj pa "naša" nova domovina—ali je res naša? Odgovorite si sami. Jez le rečem: lahko bi se uničilo bila, ako bi vsi skupaj uporabili to, kar pravimo da je demokracija, potem pa poslali v Washington zastopnike, ki bi delali na programu za občo korist, ne samo za nekateri. Ampak dokler bomo imeli take, ki so proti kooperaciji, je zastoj. Oja, tudi v Jugoslaviji niso dobili z lepota to, kar imajo. Tudi tam so se morali bojevati proti onim, ki so proti vsakemu napreduku.

Sedaj pa nekaj mnenj o uredniškem članku z dne 30. julija. Po mojem, sovjeti vidijo nastavljen past, da bi imeli zapadni dostop v njihove skrivnosti. Potem bi bili prvi gospodarji čez druge. Rusi ne bodo uspeli kontrolirati zapadne monopoliste, dočim bi bili sovjeti vedno izglasovani, zmeraj v manjšini. Amerika in Anglija bi na ta način zahtevali, da se jima odpre sleherni sovjetski delavnica. Špijonaža in protišpijonaža bi delovali

tudi proti odrezanju Posarja in Porenja od Nemčije, kar zahteva Francija in s tem prisel v konflikt tudi z francoskimi komunisti. Ker je ta Molotov govor izredne važnosti v zvezi s tem vprašanjem, ga bomo prihodnjč podali v prevodu.

PISMO NEČAKA

IZ LJUBLJANE

(Dalje in konec)

Waukegan, Ill.—Moj nečak iz Ljubljane, ki je trpel s tisoči drugimi Jugoslavoani v taborišču smrti Dachau, piše nadalje tudi to:

"Preživeli smo mnogo strahu, ker se je večkrat prepetilo, da so Nemci sestrelili kakšen ameriški ali angleški avijon nad laherjem. Nekeč so zadeli enega in je stresel cel kup zažgalnih bomb ob naši ograji, da je potem gorelo ves dan. Hujši pa so bili izstrelki iz topov, ki so potem kot dež padali na naše barake. Nekaj jih je bilo ubitih, ranjenih pa cel kup. Strehe, ki so bile lesene, so bile vedno preluknjane in nisi bil nikoli varen.

Ker sem znal nemško, so me vzeli iz tovarne in dali v tako zvano štrafkompanijo za spremnjevalca. To je bila v samem lagerju še posebna baraka, ki je bila obdana s trojno žico. V laherju je bilo hudo, še veliko huje pa v tej kazenski baraki. V to barako so prišli vsi tisti, ki so skušali pobeigniti in oni, ki so bili osumljeni, da vrše propagando proti njim. Moja naloga je bila, da vodim vse te posebne kaznjence v bolnico na zaslišanje in podobno. Mogoče ste čitali o 92 ruskih častnikih, ki so jih postrelili Nemci. Z njimi sem jaz živel in smo se zelo dobro razumeli.

Vodja barake je bil neki nemški gangster iz Berlina. V Dachau ni bil zato, ker bi bil politično nezanesljiv, ampak je bil vsled tatvin in ropov po Berlinu obsojen na dosmrtno ječo, ko pa so prišli na površje nacisti, so vse take karakterje poslali v lagarje, kjer so zavzeli vsa boljša mesta pri ujetniškem vodstvu. Lahko si mislite, da jih mi, politični ujetniki, nismo marali. Oni so gledali le na to, da so nam kraddi, kar smo imeli, zaeno pa pretapali, ker so imeli to pravico. Rekli smo jim "zelezi", ker so imeli zelene našitke.

Torej omenjeni Nемеc zelenec je ljudi pretepal do smrti. Sam ta gangster je dejal, da so omenjeni Rusi boljši ljudje kot je zjutraj zapisal. Bili so disciplinirani in srčno dobri, da so nam zalivale solze oči, ko so jih ustrelili. Veš, dobri ljudi je bilo v lagerju zelo malo, kajti sleherni se je boril za kos kruha in se otepal smrti kolikor se je mogel. Zato smo cenili vse tiste, ki so ostali ljudje tudi v tako težkih trenutkih.

Tako sem preživel nekaj mesecev, ker pa sem preveč pomagali ljudem, jim nosil kruh, tobak in razna sporočila, me je nekdo izdal in potem sem še sam moral ostati v kazenski baraki. Obdolžili so me, da pomagam komunistom. Hitro sem zapustil to službo in odšel končno v bolnico za bolničarja. Tam, kjer sem delal, se je razširil tifus, driska in onemoglost vled lakote in starosti. To, kar sem videl kot bolničar, je pa sploh nemogoče opisati. Takih živih okostnjakov, take boleznii, niso najbrže zdravnikii nikdar videli v bolnicah. Ljudje so umirali kot muhe, a ni bilo niti

primerne hrane ne zdravil, da bi jih pozdravili.

Vsakemu mrliču sem moral na trebuh napisati številko, ki jo je dobil ob prihodu v lager, potem pa v peč, kjer so ga sežgali. Pred lagerjem nisem mogel gledati mrličev, potem pa sem se tako navadil nanje, da mi ni bilo prav nič hudo poleg njih spat ali pa jesti.

Kot bolničarja so me potem poslali v drugi lager, in sicer v srednjo Nemčijo pri Erfurtu. Ta lager je bil v predoru, dolgem 7 km. V njem je bila taka tovarna, da ne bi človek nikoli mislil, da bo Nemčija izgubila vojno. Naenkrat je delalo samo ujetnikov po 16.000, poleg njih pa še civilisti vseh mogočih narodnosti. Delali so znameniti V. I. V. II. Ujetniki so v tem lagerju še bolj umirali kot v Dachau. Poleg tega pa so Nemci dnevno obesili približno 50 ujetnikov radi sabotaže.

Ko sem prišel v ta lager, sem bil prepričan, da ne bom prišel živ iz njega. Tiste groze, ki sem jo tam preživljal, vam sploh ne morem popisati. Šele kasneje sem zvedel, zakaj sem bil poslan v ta uničevalni lager. V Dachau sem bil na listi za ustrelitev radi špijonaže, toda po naključju so me poslali v ta lager. Tukaj sem bil kot bolničar dodeljen v sobo, kjer je bil tifus. Se danes se čudim, da mi ni prišla nobena bolezen, čeprav sem bil tako slab, da sem včasih komaj hodil.

Ob koncu meseca marca 1945 pa smo že slišali topove s fronte, ki se je bližala. Nestrpno smo čakali naše osvoboditve, čeprav nismo vedeli, ali bodo Nemci zbežali in nas najprej postrelili. V začetku aprila smo lager in tovarno nenadoma zapustili in odšli peš preko Harza. Lager so Nemci zažgali, da bi ne prihlo o njihovih grozodejstvih. To pot, ki sem jo imel pred seboj, bi ne privoščil tudi najhujšemu sovražniku. Slabotni, z lesenimi cokljami in od žuljev krvave noge, poleg tega pa brez hrane, smo potovali najprej šest dni. Kdor ni mogel nadaljevati poti, so ga Nemci namestili v streljivo. Sami smo se komaj vlačili, pa smo še podpirali in nosili svoje tovaršiče, ki niso mogli veled izmučenosti več naprej.

Šesti dan smo se vkrcali v žvienske vagone. Kasneje pa smo zvedeli, da so prišli Američani dve uri za nami na tisto postajo. Če bi se bil tedaj skrili, mi bi bila prihranjena najhujša pot v teku vsega mojega bivaanja v Nemčiji. Seveda, imeli nismo niti pojma kje je fronta in kako beže Nemci. Če bi me pa dobili, bi me takoj ustrelili. Potem smo se vozili 12 dni, in sicer po 120 do 140 oseb v enem vozu. Bili smo brez hrane in vode, nisi mogli niti stati, kaj šele, da bi malo zadremali. Ljudje, ki se se v vozovih davili in vplili kot živina. Če pa jih je slišal S. S., je z brozestrelko ustrelil v vagon in kogar je zadelo, je bil zrel, da so ga prihodnje jutro vrgli v jamo. Jasm smo kopali kar ob železnici. Ustavili smo se pa vedno tako, da niso tega videli civilisti.

Zavezniki so prodrali od vseh strani, zato Nemci niso vedeli kam odpeljati. Vozili smo se proti Hamburgu, potem zopet nazaj, končno smo zavili proti Berlinu, od tam v ženski lager Ravensbrueck, potem pa peš na-proti Americancem, kajti k njim so vsi drli, ker so se Nemci silno bali Rusov.

Dne 3. maja 1945 pa so nas dohiteli Rusi in nas osvobodili. Nemci so malo poprej postavili okoli nas strojnice in bali smoe se, da nas bodo postrelili. Najbrže se imamo zahvaliti le hitremu prodiranju Rusov, da smo ostali živi. Če bi videli tisto veselje, objemanje in poljubljanje, bi prišle še Vam solze v oči. Naši bratje Rusi so nas nahranili in spravili k sebi ter z nami bratsko postopali. Čakali smo potem na transport in se srečno vrnili od Stetina preko Berlina, Drazdan, Prage, Bratislave, Budimpešte, dne 1. septembra v Belgrad. Lahko si predstavljate, da so me domači težko pričakali, sam pa sem tu-

Kongresnik John Sparkman iz Alabame, ki je zmagal marnih volitvah s pomočjo tičnega odbora CIO in Sparkman kandidira za torja.

di močno hrepenel, da vidim dolgem času našo prelepo vino.

Zaenkrat ne čutim no posledice dolgega trpljenja živci so bolj popustili. Mimate mi, da bi Vas vse razdeli in se malo pogovorili. Imeli bi si mnogo potiti. Sedaj pa zaključujem vse skupaj prav lepo poljam!"

Tako piše moj nečak. Ška pošast ni prizadela nik posebo na se je znašala Slovani. Toda vsaka sil vremena, kakor pravi h pregovor, in tako so zavtudi tej pošasti strli krvoglavo.

S POTA

Dne 11. avg. sem srečal številno delegatov 13. konv. SNPJ, in sicer na meji Minnesote in Wisconsin. Sem jih v Duluthu, Minn. sto Superior, Wis., je pa čež most od Dulutha.

Nekaj časa sem se vozil paj z njimi v istem vlak. Jali so mi stare spomine iz tekilih časov, ko sem še uradaj. Sedaj so mi jih rekli, da so jih od men-pili. Nekateri so me vpra- li, da kje imam tisto to- zlatnino. Well, saj bi lahko deli, da ur in sličnih stvari ne prodajam. Kako neki bi bolan človek bavil s- stvarju.

Nekateri so se pirtozevali niso dobili zajtrka v Du- vled zamude vlaka; sitne- le zlasti ženske. Tolažil se- da bodo imeli na Evelethu- ga dovolj, kajti eveleške- rice so izvrstne in nripi- bodo vsega v izobilju.

Bil sem že na mnogih v- venci jah SNPJ, namreč ko- mdstojen delegat," ne bo- mogel biti na eveletski ba- pa se bom vseeno udeležil.

GLAS IZ KANADE

Sudbury, Kanada.—Slo- smo se pričeli naseljevati- nado leta 1925, par let pre- go svetovno vojno pa je to- seljvanje prenehalo. Ko- odhajali iz domovine, je- nas mislilo, da bomo delo- farmah v Canadi. Zgodo- je drugače: sedaj smo raz- ljeni po različnih industri- le malo naših rojakov je v- kih, drugi v tovarnah, tre- gozdovih in tako dalje.

Jaz delam v rudniku In- ternational Nickel. Pr- da je to eden največjih ru- kov te vrste na svetu. Sed- delavel v tem rudniku org- rani v uniji CIO. Predno- dobili unijo, so tukaj vsi- skrajno slabe delavske raz- Tukaj v Canadi imamo venci svoje kulturne orga- je in svoj časopis Edinost, haža v Toronto tedensko, za izdajanje dnevnika je- skih Slovencev premal. Sedaj imamo kampan- nabiranje prispevkov za a- aparata x-ray, katerega- poslali v bolnico na Gol- Sloveniji in kateri bo sta- (Dalje na 2. strani)

Gladys Dickason, podpredsednica unije obdelavčih delavcev CIO, ki je bila imenovana za podnačelnico organizatorske kampanje na jugu.

Vesti iz nove, prerojene Slovenije in Jugoslavije

Viadukt pri Žalni je dograjen

Ogromne množine gradiva
Enotni viadukt je dolg 150 m, vsak lok ima po 12 m razpetine. Visok je 20 m. Na dolžino 100 m se rahlo dviga v vzponu 15 0/00, dalje v smeri proti Višnji gori pa v vzponu 11 0/00 na daljavo 50 m.

Za gradnjo je bilo treba 5400 kubikov betona. Delno so uporabili kamenje prejšnjega viadukta, ki so ga zdrobili. Opaznega lesa je bilo treba 5500 štirikajskih metrov. Lok viadukta so iz armiranega betona, v vsakem je 1800 kg železa, skupno v vsem viaduktu pa ga je okrog 20 ton. Opazni les je bil štirikrat uporabljen, ker je vodstvo do skrajnosti štedilo s pomožnim gradivom. Za okrepitev so v temelje vzdali tirnice zaradi enakomernega prenašanja celotne teže viadukta. Okrog 300 vagonov gramozu so pripeljali iz Naklega, poleg tega je drobilce iz ruševin nadrobil okrog 2000 kubikov. Iz Trbovelj so pripeljali 800 ton (60 vagonov) cementsa. Za izolacijo in dilatacije, da voda ne zamaka stavebe in za varstvo zoper vremenske razlike, so porabili čez 1000 kv. metrov izolacijskih sredstev: asfaltne lepenke in klobučevine Emfa ter veliko količino smole.

Stroji v službi delovnega človeka
Pri obnovi velikega viadukta onkraj Žalne se je pokazalo v prav posebni meri, kakor naglo se lahko razvija delo ob majhnem številu poštvovalnega delavstva, ako je delo prav razdeljeno in če delovnemu človeku služijo raznovrstna tehnična pomagala. Ves čas je bilo stalno zaposlenih povprečno po 65 ljudi, v številni pisarniške moči in profesionaliste. Ob obsežnem inventarju stavbene družbe je bilo vse delo mehanizirano, da so ga lahko opravljali z najmanjšim številom delovnih moči in tako dosegli isti uspeh, kakor bi ga sicer bili dosegli pri 200 ljudeh v mnogo daljšem roku. Brez velikega žerjava bi bilo delo trajalo nad leto dni.

Večina delovnega kadra je bila iz okoliških vasi in med težaki so bile tudi ženske, ki so se izkazale prav tako pogumne in poštvovalne kakor moški. Profesionalisti — nekaj tesarjev, zidarjev, krivcev železa, strojniki, monterji in pisarniško osebje — so bili iz Ljubljane. Dela je vodil kot zastopnik tvrde tov. Kalin. Da bi se delo pospešilo, so zadnji čas delali tudi ponoči. Tako sta se vrstila sihta od 7 zjutraj do 7 zvečer in potem vso noč do jutra, seveda s potrebnim počitkom opoldne in opolnoči. Delavstvo je prostovoljno pristalo na 10 delovnih ur. Polega tega so pa vsak mesec izvršili po 4 delovne ure v dobrodelne namene. Podjetje pa se je s svoje strani potrudilo za preskrbo, s katero so bili prav vsi zadovoljni. S pomočjo dodatnih kart je podjetje lahko organiziralo skupno kuhinjo, ki se je postavila z res izdatno in okusno hrano.

Štednja pri stroških
Viadukt pri Žalni je največji betonski viadukt, kar jih je bilo po osvoboditvi zgrajenih v Jugoslaviji. Stroški za sam viadukt so bili izračunani na pet in pol milijona dinarjev. Poleg štednje pri uporabi pomožnega gradiva je posebno važno, da je bil zgrajen poldrugi mesec pred določenim rokom, s čemer je železniški upravi poslednjem dnevnemu prihranjenih 6000 din, kolikor so znašali stroški z ustavljanjem vlakov na obeh straneh viadukta. Ves tovarni promet je šel čez Sevnico, posledaj pa bo usmerjen iz Ljubljane naravnost na Dolenjsko in obratno, kar je tudi zelo visok prihranek.

Od Ljubljane do Otovca teče zdaj obnovljena proga. Viadukt pri Otovcu je višji od viadukta pri Žalni (32 m) in tudi daljši, vendar je manj porušen in je do ene tretjine že obnovljen. Nadalje bo treba obnoviti most na Krupi (med Črnomljem in Gra-

dacem) in naposled je most čez Kolpo pri Bubnarcih, ki pa je že na hrvaški strani. In spet bo Slovenija tudi po dolenski progi zvezana s Hrvatsko in s tem z Jadranom ter z ostalo Jugoslavijo.

Poslednje priprave

Ker so močni nalivi minulega tedna kdaj pa kdaj zavrtili delo, je bilo treba počivo odmerjeni čas do današnje otvoritve izkoristiti v pospešenem tempu. Poslednji dan pred otvoritvijo: Iz Ljubljane je prispela komisija instituta za preiskavo materiala, ki ga vodi rektor univ. prof. dr. inž. Král. S svojimi preciznimi instrumenti opravijo preizkušnjo. Most je v zasedu. Na koncu mostu proti Višnji gori polagajo na hrastove pragove poslednje tirnice. Že pred tedni, ko je bil viadukt zgrajen do vrha, so ga delavci okrasili z mlaji. Most je usposobljen za promet, vendar pa bo treba opraviti še nekatera dela. Veliki žerjav je že odstranil s lokov orjaške lesene polkrožne ramenate, ki jih je bila izdelala ljubljanska tvrda Ravnika, nekaj pa so jih izdelali ob gradnji sami. Zdj jih bodo uporabili na drugih mestih. Nosilna konstrukcija se po enem mesecu lahko razopazi. Tudi to delo bo opravljeno z velikim žerjavom. Ta orjak, simbol sodobne velike gradnje, je pri nas v službi že od leta 1937. Ni bil docela nov, ko je prispel v Ljubljano. Pomagal pa je že pri velikih delih, tako pri gradnji hotela Slon v Ljubljani in palače "Slavije" ter pri tovarni v Jaršah.

Če bi se vsa domovina obnavljala s takimi žerjavi in stroji, bi bila kmalu obnovljena tudi pri največjih delih, — nam zagotavlja inž. Zajec, ko med truščem strojem strmino ob vznožju viadukta v močeno stebre in loke. Pri vsej nagli izgradnji naj ne pozabimo enega: Ves čas se ni primerila niti ena omembeno vredna nesreča. To naj bi bilo poročilo srečnega in uspešnega prometa, ki bo posledje leto in dan tekkel čez novi viadukt pri Žalni.

Razvoj zadrug

V varaždinskem okrožju je preko 450 zadrug. Lep razvoj kaže zadrugništvo v varaždinskem okrožju, kjer deluje sedaj že 450 zadrug, po večini kmetijskih. Glede na nagel razvoj zadrugništva so bili v tem okrožju v zadnjem času prirejeni štirje zadrugni tečajji, ki so trajali 5 do 6 tednov in jih je v celoti obiskovalo 185 slušateljev. V kratkem bodo prirejeni novi zadrugni tečajji.

Zadrugništvo v Črni gori. Tudi v Črni gori se zadrugništvo naglo razvija. V Topolici pri Baru so organizirali zadrugni tečaj, ki ga obiskuje 65 udeležencev. Zaradi popolnejše izobrazbe zadrugnih kadrov bodo pričeli izdajati na Cetinju zadrugni mesečnik pod naslovom "Zadrugar". Prva številka bo izšla letos v juliju.

AMERIŠKA IN RUSKA INTERVENCIJA NA KITAJSKEM

Napisal Owen Lattimore

Na Kitajskem imamo pričakovati dobo, ki ne bo lepa niti prijetna. Celo ako uspe generalu Marshallu in našemu novemu ambasadorju Leightonu Stuartu, da sprožita nova pogajanja med kitajsko centralno vlado in komunisti, je verjetno, da se bodo nadaljevali boji precejšnjega obsega.

Za kaj pravzaprav gre, je enostavna zadeva, katero bo vsakdo z lahkoto razumel. V pogledu politične in vojaške pripadnosti je na Kitajskem troje različnih možnosti v različnih krajih — prvič so kraji, v katerih dominira neoporečno centralna vlada generalissima Čiang Kajšeka, drugič so predeli, v katerih dominirajo ravno tako neoporečno komunistične sile, in tretjič so kraji, v katerih sta navzoči obe stranki.

Ti zadnji kraji so najnevarnejši — ko da so polni dinamita. V pogajanjih, katera je glede teh neopredeljenih predelov dežele sprožil general Marshall med komunisti in centralno vlado, so se razvijale povsod slično in kažejo troje razvojnih stopenj. Najprej je prišel v vseh slučajih poziv komunistom ali njim naklonjenim domačim oblastem, naj se umaknejo iz dotičnega ozemlja. V drugi stopnji pogajanj pristane komunisti na to, da se umaknejo, a stavijo zahteve, da morajo v tem slučaju, ostati izven ozemlja tudi čete centralne vlade, tako da bo prepuščeno domačemu prebivalstvu, da izravnava svoje težkoče in si postavi primerno upravno organizacijo. Tretja stopnja pa je ta, da centralna vlada zavzame te komunistične predloge, pripravi svoje sile in udari.

V pretežni večini slučajev so čete centralne vlade odgovorne za ponovne izbruhe sovražnosti. Iz teh dejstev sledi, da je navzočnost ameriških sil na tem področju pomoč, katero Amerika obilno daje vladnim četam, nevarno početje, katerega posledice je težko oceniti — posebno ako pomislimo na ozadje medsebojnega nezaupanja, ki vlada med Zedinjenimi državami in Sovjetsko unijo.

Navzile temu, da je položaj v tem pogledu že skrajno napet, postaja vendar vsak dan hujši. Danes si je že težko predočiti, kako naj se ameriške sile umaknejo iz Kine.

Za razumevanje položaja je potrebno, da si objasnimo, za kaj gre, kdo je pravzaprav interveniral, v koliki meri in zakaj.

V kolikor se tiče ruskega poseganja v kitajske razmere, je treba reči, da je nešteto dokazov iz ameriških virov, da Rusi niso pomagali komunistom dokler je trajala vojna, temveč da so pošiljali izdatno pomoč izključno le Čiang Kajšekju.

Oh zaključku volne proti Japonci pa so Rusi precej izdatno pomagali komunistom na indigakten način. Rusi niso pre-

"Predlog za internacionalizacijo je sestavljen tako, kot bi imel ostati nespremenjen za vse večne čase", je naglasil jugoslovanski delegat na pariški konferenci. "In vendar mora biti vsakomur jasno, da to neodvisno ozemlje ne bi moglo živeti za vedno samo zase v nekem vakuumu, ter da bi s časom moralo iskati zaslonbe nekje v povezanosti s svojim naravnim ozadjem."

Dr. Moša Pijade je male rasti, posebno kadar je v družbi svojih kolegov Stanoje Simića in Aleša Beblerja. Njegov ataše za časopisje polkovnik Vlado Dedier pa je visok nad šest čevljev in tehta 260 funtov — gora človeka, ki je bil eden najbolj večjih Titovih partizanov. In vendar govori Moša Pijade avtoritativno.

Pijade je dejal, da je ena izmed razmeroma nevažnih točk na dnevnem redu konference velikanskega pomena za njegovo deželo. Gre za vprašanje, kam naj pride in komu naj pripade Tržič, katerega bi francoska obmejna linija pustila Italiji.

"To je izhod Slovenije na morje. Kraj leži v centru pokrajine, katere prebivalstvo je popolnoma slovensko — Italijani imajo večino edinole v mestu samem. Ta okraj je širok le 6 km, a francoska linija poteka skozi to ozko ozemlje in tako odreže Slovenijo popolnoma od dostopa do morja, in to le za las."

Dr. Pijade pravi, da je celo italijanska večina v mestu naklonjena Jugoslovanom. Dejaj je tudi, da bo Jugoslavija protestirala proti izgubi Kanalske doline, ki je bila vedno strate-

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje s 2. strani.)
000. Upamo, da bomo naš cilj dosegli prihodnji mesec.

Apeliram na naše rojake v okolici Sudburyja, naj se nitrobojo na dnevnik Prosveto. Lahko ga naročite pri meni, ali pa pošljite naročnino na upravo Prosvete. Rojaki v Torontu in bližini ga lahko naročijo pri meni, ali pa mi pišite dopisnico in vas bom osebno obiskal. Moj naslov je: 361 Besie St., Sudbury, Canada.

Končno želim obilo uspeha konvenciji SNPJ na Evelethu.
Frank Zajc.

glaska invazijska pot Italijanov v Jugoslavijo, oziroma Slovenijo. Dalje je naglasil, da prereže francoska linija Gorico na tak način, da ostane večina mesta Italijanom, dočim sta pokopališče in železniška postaja v jugoslovanskem ozemlju. Pritožil se je tudi proti temu, da so bili nastanjeni v goriskem okraju vojaški poljske armade generala Andersa.

Listnica uredništva

Ker pošilja seznam prepovedane vsako oglašanje kakršnega koli urečkanja v listih, prosimo vse dopisnike, ki oglašajo priredbe svojih društev ali drugih organizacij, ali pa kako drugo skripto, da sbranje denarja, naj v svojih sporočilih ne omenjajo uredb ali urečkanja, kakor tudi ne karikaturnih ali tombulskih sabav, ako je sanje določena vsotopnina. Poštna uprava slišava od nas, da mora vse tako oglašanje iz lista. Prosimo, držite se tega.

HELP! - HELP! - HELP!
Men Needed at Once for Factory Work
Year round employment in a stable food industry

TOP WAGES
and
GOOD CHANCE FOR ADVANCEMENT

Excellent employee benefit programs
Good Labor relations
Apply at any of the following offices:

CORN PRODUCTS REFINING CO.
60rd AND ARCHER - ARGO, ILLINOIS
U. S. E. S.
817 - 825 Exchange Ave. - Chicago, Illinois
U. S. E. S.
6321 S. Ashland Avenue - Chicago, Illinois

POTREBUJEMO MOSKE IN ŽENSKE ZA STALNO DELO TAKOJ Visoka Plača

Tu imate priliko dobiti stalno delo z visoko plačo. John Suture Corporation... svetovno največja izdelovalnica zdravniške "surgical suture"... priprave... potrebuje nadaljnjih delovnih moči za stalno delo. Začetna plača za ženske sda je \$5c na uro in \$1.00 na uro za moške delavce s priliko za povzvišanje, ko se vaša možnost poveča. Seveda, za nudurno delo se plača posebej.

LAHKO ZANIMIVO DELO AIR CONDITION TOVARNA VSE NA ENEM NADSTROPJU
Vsem ki so zmožni... in sploh ni potreba posebnih zmožnosti... si lahko pridružite delo za vse vaše življenja. Večina naših delavcev je s nami že mnogo let, mnogi od njih niso delali še nikjer drugje.

NIZKO CENO GORKI PRIGRIZEK "HOT LUNCH"
V naši prijazni jedilni sobi lahko dobitte dobra gorvka jedila za manjšo od rotine cene. Dobite sabavo s sodelavci. Pri nas damo čas tudi za sabavo, godbo... parije in spori.

PLAČANE POČITNICE PLAČANI ZAČASNI ODDIRI
Pravno bolniško zavarovanje in udeležnost bolniške podpore so druge upodobnosti pri Johnson Suture družbi. Mi vam preskrbimo uniforme obilno in premo brez vsakih stroškov od vaše strani.

ČISTO LAHKO PRIDETE DO TUKAJ
Nabavljamo se na 5001 West 67th Street, 60rd S. poulična kava vse pripelje do Lavergne Avenue in od tam je le kratek pohod do naše tovarne. Lahko pa vstopite tudi Cicero Bus do 67th Streeta in potem hodite zspadno dva bloka

PRIDITE TAKOJ ZDAJ DIREKTNO DO 5001 WEST 67th St.
URAD JE ODPRT OD PONDELKA SKOZI DO PETKA OD 8:30 DO 5:00

JOHNSON SUTURE CORPORATION
5001 West 67th St. - Chicago

IT'S "PLAY BALL!" IN JAPAN

HOBBY HORSE

ON THE BASEBALL DIAMOND near the American Red Cross Club in Tokyo, American GPs see that the stadium practice gets daily attention. Scores of baseball and softball fields are scattered throughout occupied Japan. (American Red Cross Photo)

MRTVA SRCA

Povest
SPISAL DR. IVAN TAVČAR

(Nadaljevanje)

"Na moji častni besedi! Brata po krvi, a samo pred Bogom! Pred ljudmi pa se skrivava, ker se sramujeva!"

"In oče tvoj se je pisal vedno za Malca?" vpraša Welsler, in na obrazu se mu napno črte. "Ha! ha! Danes se izvrstno zabavam, nebeško!"

"Ti se šaliji, Viktor!" izpregovori Filip. Čudna groza mu je pretresala ude in zavest se ga je lastila, da bo iz ust tega pijanca čul nekaj groznega, morda najgroznejšega, kar ga je še pričakovalo v samotnem življenju!

"Govori, govori, dragi Malec naš!" sili baron Krušič, ki se je tudi zelo zanimal za stvar. "Sproži in povej nam vse!"

"Reč je hitro povedana!" odgovori Malec. Bil je očitno tako pijan, da ni vedel, kaj blebota. Nekdaj je živela tam na Višavi mlada žena in je imela počasnega, nerodnega moža, ki ga ni ljubila. Kaj takega se pripeti časih!"

"Res, res! Kaj takega se rado pripeti!" dostavi grof Welsler goreče. "Toda povej, kako je bilo potem, ljubi, preljubi mi prijatelj Malec!"

"Moja oče—saj ga sedaj poznate starega krokarja—pa je bil v mladosti pravi hudič, pravi Satan in kakor strela za ženskami, ha! ha! In sin ni mnogo boljši sedaj, ali ne, Krušič?"

"Res je, in za ženskami si kakor strela!"

"Recimo, kakor vodena strela, ki še slamnate strehe ne užge, če treščijo vanjo, ha! ha!"

"Ti si dovtipen, Welsler, a sedaj pusti, da Malec nadaljuje! Stvar je taka, da se o njej med prijatelji govori da!"

"No, vidita!" prične na to Malec, "oče moj je izgubil pred časom lase in sedaj se ve, zakaj! Oni na Višavi mu je prišel na sled. In kaj mislite, kaj je storil? Tepec je potegnil v svet, tu na Višavi pa pusti zeleni travnik, da ga je ata moj kosil, prijetno in polagoma!"

"Kaj vraga!" ječi Krušič in oči se mu napno na drobnem obrazu, da mu stopijo izpod nizkega čela. "In potlej?"

"Potem, nekaj let potem pa se je oglasil na Višavi sinek, dasi je bil domači graščak že davno odrinil v svet. Saj umejete to zastavico?"

"Umejem! Vse mi je jasno!" kriči Welsler.

"In ko se je oče moj ženil in ko se je peljal s svojo ženo iz cerkve, ga je čakala tik pota gospa z Višave in pred njim se je ustrelila v srce, da je obležala mrtva na mestu! Saj umejete, kaj in kako?"

"Vse mi je jasno kakor modro nebo!" odgovori Krušič. "In tisti sinek je v naši družbi danes, ha! ha!"

"Taka je in čast mi je predstavljati vama—gospoda Filipa Tekstorja!"

Pozornost vse družbe se je obrnila tedaj na tega nesrečnega človeka. Na stol je bil sedel med Malčevim govorjenjem in kakor v smrtni grozi je obračal skaljene poglede proti onemu, ki je s tako umazano prozo moral njegovega srca vzore ter mu tako rekoč iz živnega telesa trgati mučeno to srce. Zadjna kaplja krvi mu je izginila z upadlega lica, da je bil bledejši od mrljca. Debele kaplje so mu stopile po čelu, po vsem obrazu.

"Viktor," je zdihtil, "ali imaš toliko pameti in zavesti, da pomniš, kaj si izbruhal ravno iz sebe? Reci, da si lagal, da vse to ni res! Moj Bog, saj ne more biti res, ne sme biti res! Pomisli vendar, kako ste me trli, kako ste me preganjali in kako sem moral zavoljo vas nesrečno živeti do sedaj! Ne spominjam se dneva, da bi bil srečen! Pomislite, gospodje, vse to in imejte usmiljenje z menoj! Ves ta čas mi je pred temno dušo sijalo solnce spomina nano, ki mi je bila mati. In sedaj mi hoče sveto podobo v mojem srcu razdrobiti in oskruniti najskrivnejše svetišče v duši moji! Reci, da si lagal, Viktor, in vse ti hočem odpustiti, kar si mi kdaj storil zalega, kar ste mi storili zalega vsi! Reci, da si lagal, za vse svetnike! Reci, da si lagal! Zdrami se, vendar, sicer mi je zblazneti.

Na mizo nasloni težko glavo in globoko zdihtuje. Malcu pa se je srce topilo v radosti.

"To mi je prijeten pogled! Le trpi, spaka, ki sama ne veš, kako si prišla na svet!"

"Ti ne govoriš resnice, Viktor!"

"Ha! ha! Kdo pravi? Včeraj se mi je izpovedala sestra Meta, nesrečna nevesta naša! Kazal sem ji dobro srce in počasi sem izlekel iz nje! Uboga, blede golobica! Veruj mi torej, da je bila mati tvoja—ničvredna, izprijena ženska!"

Filip vzdigne glavo. Z mrtvim pogledom opazuje onega, kakor bi pričakoval, da bo še enkrat ponovil grozne besede.

"Res! res!" ponavlja Malec, "tako je: izprijena, slaba ženska!"

Na to Filip naglo vstane, popade polno kupo na mizi ter bukne tekočino Malcu v obraz, da je hipno vse curelo po njem.

"Na, kukavica!" izpregovori, "da boš laže pogoltnil laži, s katerimi hočeš onečediti gomilo materi moji!"

Malec si obriše obraz in votlo zaječi. Potem pa plane v kot, kjer je slonelo orožje. Ali prehitri ga mali grof Welsler.

"Kaj hočeš pri orožju! Branil je čast svoje matere in ti moraš vedeti, kaj ti je-storiti sedaj!"

"Naj orožje razsodi!" se peni Viktor.

"Dobro, naj razsodi!" odgovori Filip ponosno.

"Stvar je torej v najlepšem redu!" dostavi Welsler, "vse drugo prepustite meni! Lepšega konca si niti misliti ne morem!"

Dvajseto poglavje

In ko ura nam odbije,
Črna zemlja nas pokrije;
Kdo bo še po nas povprašal?
Kdo se z nami bo ponašal?
Simon Jenko.

Welsler je res vse uredil. Ker ni bilo glede sekundantov mnogo izbire, se je delil s Krušičem v ta posel. Potem pa se je odpeljal v Lukovec, kjer bi poslal vojaškega zdravilnika, ki naj bi bil za vse slučaje navzočen pri dvoboju.

(Dalje prihodnjčič.)

LEARN SAFETY IN CROWDED BOATS

STUDENTS at the American Red Cross aquatic school at Camp Carolina, N. C., learn to make a "diamond" entrance by latching three bonds together. On boards placed across the gunwales, 22 people may be carried instead of the normal complement of six to a boat. (American Red Cross Photo)

nanja doživetja, priroda in družba — vse se odraža v njegovih pesmih. Že Belinski je zapisal, da je Puškin prvi ruski realista. Če je bil v svojih prvih delih še pod vplivom ruske klasicistične poezije 18. stoletja, tedaj je zapustil v svojih kasnejših delih čudovito realistične podobe resničnega življenja (n. pr. potovanja in Tatjane in njene matere v Moskvo v "Evgeniju Onjeginu"). Toda še dragocenejše je pristno in preprosto izražanje osebnih doživetij v Puškinovih liričnih pesmih. In prav zato so nam njegove pesmi blizu tudi sedaj, po več kot sto letih. Kajti Puškin ima tisto čudovito preprostost in pristnost, ki je bistvena lastnost velike in globoke umetnosti.

Zdaj, ko so tudi tisti narodi bivšega carskega imperija, ki so bili za Puškinovega življenja na nizki kulturni stopnji po prizadevanjih sovjetske države dobili svojo lastno književnost in ko so njegove pesmi prevedene v več kakor 60 jezikov Sovjetske zveze, so se urednice preroške besede, ki jih je zapisal v "Spomeniku".

"Po vsej Rusiji glas razširi se o meni, in slednji jezik v njej me cenil bo in bral..." Lahko rečemo še več: Puškinu cenil in pozna vse človeštvo. Slovenski prevodi lirike so precej maloštevilni, še bolj redki so pa res dobri prevodi in zato je ta zbirka tem bolj pomembna. Nekaj prevodov Puškinovih pesmi je izšlo v Aškerč-Veselovi antologiji ruske lirike (Gregorič, Aškerč, Vesel, Mencinger). Puškinovo liriko je prevajal tudi Hribar. So pa ti prevodi večinoma prav slabi. Lepota Puškinovih pesmi se pri teh neboljstih prevodih popolnoma izgubi, čeprav prevajalci večkrat prevajajo cele verzice kar dobesedno z ruskimi besedami vred. Resnični pesniški prevodi so bili le Župančičevi in Klopčičevi, ki so izšli v "Ljubljanskem zvonu" in v prvi zbirki ob stoletnici pesnikove smrti, a v zelo omejeni nakladi. Pričujoča zbirka, ki obsega vse gradivo jubilejne zadaje in še 11 novih prevodov, je tako s svojo visoko naklado prvi res pomemben prispevek za spoznavanje Puškinove lirike pri Slovencih. Prevajati Puškina je pogumno delo, ki zahteva velike kulture in obvladanja pesniške forme. Kajti ravno pri pesnikih, ki se tako strogo držijo forme kakor Puškin, kjer je sleherni verz kakor izklesan, je vsaka netočnost velika pregreha. Skoraj bi človek lahko trdil, da zahteva Puškin od svojega prevajalca veliko pšenosti, ker izključuje sleherni slepomišljenje, ki se ga prevajalec večkrat posluži pri formalno in izrazno manj jasnih in strogih pesnikih.

mojstrski je v tem pogledu prevod "Zimskega večera". Celo Puškinove asonance in aliteracije so v prevodu ohranjene. Toda poleg formalnih težav zahteva veliko mojstrstva iskanje adekvatnega izraza v takih pesmih, ki vsebujejo izpovedi pesnikovega svetovnega nazora (Vas, Stanice, Prijateljstvo) in take izredno težke pesmi kakor "Ančar", ki je res mojstrsko prevedena. Poleg "Ančarja" so najboljši prevodi "Ljubil sem vas", "Odmev", "Dar brezplodni", "Verzi napisani med nespečnostjo", kjer so Puškinovi stih čudovito preleti v slovenščino. Pomembno je, da se ni pri prevodih dovršena oblika uveljavila na škodo jasnega in razumljivega jezika. Slovenske besede so preproste, ne iskane, kar je posebna umetnost, ki jo zna pravilno oceniti le tisti, ki se sam, ukvarja s prevodi in ve, kako lahko zapelje prevajalca možnost "vpeljati" novo ali nenavadno besedo.

Štirje Župančičevi dovršeni prevodi nas spominjajo njegovega čudovitega prevoda "Pravljice o carju Saltanu". Zlasti lep je prevod pesmi "Trenutek pomnim dragocenim..." Poleg številnih Župančičevih mojstrskih prevodov dram in večjih pesnitev so pričujoče štiri pesmi pomembni prispevek k slovenski prevodni literaturi. Vera Brnčič.

Zadržna razstava v Dolnji Lendavi

Zadnji teden je bila v Dolnji Lendavi v prostorih bivšega hotela "Krona" zadržna razstava, ki nam prikazuje delovanje in uspehe naših zadrug v kratkem povojnem času. V lendavskem okraju obstojata samo dve nabavno prodajni zadrugi: ena s centralo v Dolnji Lendavi, druga pa v Veliki Polani. Zato pa se ti dve lahko tembolj ponašata s svojimi uspehi. Pri vhodu v poslopje razstave stoji ob vsaki strani vrata po en kosilni stroj. To je za marsikaterega kmeta nekaj novega, ker so taki stroji bili do sedaj v Prekmurju zelo redki. V veliki razstavni dvorani pa najdeš pisane vzorce blaga in najrazličnejše predmete, potrebne v gospodarstvu in gospodinjstvu, da marsikdo vse to začudeno in strme opazuje. Kako hitro si je naša industrija opomogla, da lahko zalaga trgovine s tolikim blagom. In vse to je zadržna, naše. S tem blagom ne bodo delali spekulanti mastnih dobičkov. Poleg tega je opaziti tudi tabelo, ki v številkah

prikazuje razvoj in sedanje stanje zadrug.

Nabavno prodajna zadruga v Dolnji Lendavi se je ustanovila 5. maja 1945. Do konca leta je pridobila 371 članov. V začetku leta 1946, ko je bil izvoljen novi upravni odbor, je članstvo začelo naglo naraščati. Konec maja ima že 1042 članov. Še večji porast je dosežen pri blagovnem prometu. Do konca leta 1945 je bilo 861,075 din prometa, medtem ko je v mesecu maju že samo v enem mesecu dosegel 2.6330,123 din. Veliko-poljska zadruga je v primeri s tem mnogo šibkejša, vendar tudi ona kaže lepe uspehe in napredek.

Razni mali oglasi
FACTORY HELP
Light Work—Good pay & overtime
ALONZI FURNITURE CO.
1832 Hubbard

WOODWORKERS
Machine hands for planer, rip-saw and turning
Also laborers
637-647 W. OAK ST.

GIRLS & WOMEN
For assembling and soldering
Good Pay - 44 hours
Experienced or we train
MASTER METAL CRAFTERS
12 S. Jefferson Street - Franklin 1481

MAID
to stay - Own room
Assist with 6 month baby
Light housework
\$25.00 per week
Phone: ARDMORE 3353

BEGINNER - STENOGRAPHER
37 Hour Week - 10 Girl Office
Good Starting Pay - Contact
Mr. Bird, Calumet 6650.

NEW YORK BLOWER CO.
3155 Shields Ave.
JANITRESSES
Top scale wages
MADISON TERMINAL BUILDING
See
Mr. Jensen
9 South Clinton Street

BENCH WORKERS & STUFFERS
Experienced - Good Pay
Time and 1/2 over 40 hours
CRAWFORD SAUSAGE CO.
2310 S. Pulaski Rd.

OPERATE SMALL DRILL PRESS AND MILLING MACHINES
No experience necessary - 30 hours week - 55 hours pay - Production bonus - Paid insurance and vacation.
MILLED SCREW PRODUCTS
2018 W. Lake St.

FIVE WOMEN OR GIRLS
Light assembly and soldering
Experience not necessary. Small clean factory. 75c per hour to start.
WILLIAMS MFG. CO.
161 W. Huron St.

GIRL OR WOMAN
to assist with children. Light housework. No windows or laundry. Own room, bath & radio in new home. Only girl interested in steady job need apply. \$35.00 and bonus.
MIDWAY 1640

Razni mali oglasi
FURNITURE FINISHERS
EXPERIENCED STEADY WORK GOOD PAY
2127 S. Racine Ave.

WAITRESS
GOOD WORKING CONDITIONS
Uniforms and Meals Free
GOOD TIPS

MICKELBERRY
2300 W. 95th St
Beverly 8998

TOOL & DIE MAKERS
AND RADIO TECHNICIAN
Mechanical and Electronic
Experience desired
REAL OPPORTUNITY
ALLADIN RADIO IND.
501 W. 35th Street

GIRLS - WOMEN
Bindery Work
Experienced or Inexperienced
Light, Clean Factory Work
Pleasant Working Conditions
310 W. POLK 12th FLOOR

ALI GLEDATE ZA DOBRU PLAČO IN STABILNOST
Telefon kompanija ima takih prilik
HIŠNICE (JANITRESSES)
Tako je od začetka plača 72% uro, po treh mesecih 77% uro in po šestih mesecih po 82% uro
ŽENSKO ZA ČIŠČENJE V VDELJIH MESTA
Delovne ure od 8:30 pop. do ure ponoči.
Oglasite se pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
v uposlovalnem uradu za ženske in pritišlju
309 W. WASHINGTON

Ob slovenskem Puškino

Letos se je slovenska prevodna literatura obogatila z izborom iz lirike enega največjih svetovnih pesnikov — Aleksandra Sergejeviča Puškina. Prevod celotne zbirke je oskrbel Mile Klopčič, prevode starih pesmi pa je pripravil Oton Župančič. S to zbirko, ki je izšla v visoki nakladi pri Slovenskem knjižnem zavodu, je Slovenskem dana možnost, spoznati čudovito lepoto Puškinove poezije. Bilo je silno potrebno seznaniti širše slovensko občinstvo z enim največjih svetovnih pesnikov in največjim pesnikom bratskega ruskega naroda. Kajti čeprav je od Puškinove smrti minilo več kot sto let, vendar niso njegove pesmi izgubile ničesar od svoje umetniške vrednosti in svojega pomena. Še več: šele v zadnjih letih so odkrili pravi pomen Puškina, ne samo kot pesnika, temveč tudi kot borca za svobodo in človečnost. Ta Puškinov pomen je spoznalo napredno rusko občinstvo že za časa njegovega življenja in velikanstvo ogorenje, ki ga je zbudila njegova smrt, ni mogoče pripisati le občudovanju njegovega umetniškega dela, temveč tudi pomenu Puškina kot svobodoljubnega misleca. Puškinove lirične pesmi so ne-

ke vrste pesniški dnevnik, kjer reagira pesnik ne le na osebna doživljanja, temveč tudi na pojave ruskega življenja sploh. Že kot majhen deček je začel Puškin pisati pesmi sprva v francoščini, ki je bila običajni jezik ruske visoke družbe. Ko pa je v dvanajsetih letih (1811.) prišel v carskoselski licej, je začel pisati ruske pesmi. Pesmi petnajstletnega Puškina so imele že tako visoko umetniško vrednost, da so jih prinale najboljše ruske revije. V mladosti je Puškin pisal le verzice: prozo zasledimo pri njem šele kasneje. Verz je bil zanj prirodno sredstvo izražanja, v verzih je pisal poleg pesmi tudi večje pesnitve (Ruslan in Ljudmila, Bahčisarajskij fontan), skoraj vse drame in celo roman "Evgenij Onjegin", kar je menda edini primer v vsej ruski literaturi. Največ pesmi je napisal Puškin nekako do tridesetega leta, ko se je posvetil predvsem prozi, toda majhne lirčne pesmi so ga spremljale prav do smrti. Iz pesmi lahko zasledujemo Puškinov pesniški in duševni razvoj, lahko opazujemo, kako se težje rzanere spremenile vedri značaj mladega pesnika v zagrenjenega in mračnega. Kajti res je bilo težko mislečemu človeku ohraniti duševno vedrino v mračnem vzdušju tedanje Rusije. Mladostno meščanstvo je po zmagi nad Napoleonom pričakovalo svoboščin, toda kmalu je

bilo razočarano. V Rusiji je zavladal še večji teror in revolucionarno gibanje ruskega meščanstva je bilo krvavo zadušeno v decembrskem uporu l. 1825. Puškin sam ni bil član krozkov dekabristov, bil pa jim je zelo blizu in z marsikaterimi izmed njih so ga spajale prijateljske vezi. Pesnik, ki je živel takrat v preganjanosti na posestvu Mihajlovsko, se je pogumno zavzel za nesrečne prijatelje in najbrž ga je le njegova velika slava rešila hujše usode. L. 1826 ga je car spet poklical v prestolnico, toda ta milost je bila le navidezna, kajti tu je bil pesnik še manj svoboden. Še bolj se je njegov položaj poslabšal, ko se je poročil z znano lepoticco Natalijo Gončarovo. Odslej je moral živeti življenje dvorskih krogov, ki ga je ubijalo in poniževalo. Nemir, prazno dvorsko življenje, dolgov in poniževanje so mu zagrenili njegova zadnja leta, sovraštvo visoke družbe pa ga je pognalo v dvoboj z D'Anthesom, posinovelcem holandskega poslanika, in v prezdognjo smrt. Puškinove pesmi so čudovito raznolike ne samo po svoji zunanji obliki, temveč tudi po vsebini. Najintimnejša čustva ljubezni in prijateljske se družijo v njegovi liriki z razmišljanjem o najgloblji vprašanji življenja in smrti ter z ogorenim protestom proti suženjstvu in hinavščini tedanje ruske družbene stvarnosti. Notranja in zu-

bilno razočarano. V Rusiji je zavladal še večji teror in revolucionarno gibanje ruskega meščanstva je bilo krvavo zadušeno v decembrskem uporu l. 1825. Puškin sam ni bil član krozkov dekabristov, bil pa jim je zelo blizu in z marsikaterimi izmed njih so ga spajale prijateljske vezi. Pesnik, ki je živel takrat v preganjanosti na posestvu Mihajlovsko, se je pogumno zavzel za nesrečne prijatelje in najbrž ga je le njegova velika slava rešila hujše usode. L. 1826 ga je car spet poklical v prestolnico, toda ta milost je bila le navidezna, kajti tu je bil pesnik še manj svoboden. Še bolj se je njegov položaj poslabšal, ko se je poročil z znano lepoticco Natalijo Gončarovo. Odslej je moral živeti življenje dvorskih krogov, ki ga je ubijalo in poniževalo. Nemir, prazno dvorsko življenje, dolgov in poniževanje so mu zagrenili njegova zadnja leta, sovraštvo visoke družbe pa ga je pognalo v dvoboj z D'Anthesom, posinovelcem holandskega poslanika, in v prezdognjo smrt. Puškinove pesmi so čudovito raznolike ne samo po svoji zunanji obliki, temveč tudi po vsebini. Najintimnejša čustva ljubezni in prijateljske se družijo v njegovi liriki z razmišljanjem o najgloblji vprašanji življenja in smrti ter z ogorenim protestom proti suženjstvu in hinavščini tedanje ruske družbene stvarnosti. Notranja in zu-

Slovene Records

18-inch records 79c COD, plus postage			
B-001 Ringelspann, polka	1 tednik in	4.80	
Vesela vdova, polka	2 tednika in	3.80	
B-002 Zidana Marela, polka	3 tednike in	2.40	
Zeleni hribi, valček	4 tednike in	1.20	
Tomasi Ormoro Orchestra	5 tednikov in	nič	
C-411 Prijubijema polka	Za Evropo je		
Pa polj sva se sprajhalja, val.			
Kusar's Orchestra			
C-1120 Beer Barrel polka			
Helena polka - Emilia polka			
Sula's Musette Orchestra			
V-23025 Pa jezera bliz Triglav			
Oh, oh ura že bje			
V-23026 Jurij Benko vzemi Lenko			
Podaj sem star šele 18 let			
V-23027 Pa kaj to more biti			
Mene pa glava boli			
V-23028 Milinar, narod. pesem			
Vai so prihajali			
Mirko Jelac, tenor			
13-in. records \$1.25 COD, plus postage			
V-73001 Zlata poroka, Del 1.			
Zlata poroka, Del 2.			
V-73002 Kadra imajo vsi Jožeti god			
Botrinja, Christening party			
"Adria" in Hajer Trio			
Write for free catalogue of all new			
SLOVENE RECORDINGS			
to			
PALANDECH'S			
536 S. Clark Street, Chicago 5, Ill.			

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine ki eni naročnik. List Prosveto stane za vse enako, za člani ali nečlani \$4.50 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.25 tednik, so jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, ne da je list predrag za člani SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri član vendar preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bi zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega č storit, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika

Cena listu Prosveta je:

Za Zdruc, drizive in Kanado \$6.00	Za Čizago in okolico je	\$7.00
1 tednik in	1 tednik in	4.50
2 tednika in	2 tednika in	3.50
3 tednike in	3 tednike in	2.40
4 tednike in	4 tednike in	1.20
5 tednikov in	5 tednikov in	nič
	Za Evropo je	\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v pienu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina

---

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$ .....

1. Ime .....

2. Ime .....

3. Ime .....

4. Ime .....

5. Ime .....

Mesto .....

Nov naročnik Star naročnik